

173 Sorunları Çözmek

– Necmi Yaprak · 14 Nisan 2010

Herkes kendi etrafında ki insanları gözlemlesin. İnsanların hal ve hareketlerinden mutlaka anlaşılıyor. Yürüyüşünden tut, kahvede oturduğundan, konuşmalarından o insanın çözemediği bir sorun mutlaka vardır. Sorunlar birike birike daha sonra sosyal bir psikolojik durum almaktadır.

Yani sorunlarla boğuşan topluluk haline geliyoruz. Sonraları kötü kötü haberleri duyuyoruz. Elimden geldiği kadar sokakta, işte nerde olursa olsun böyle insanlar gördüm mü mutlaka hal ve hatrını sorarım. O insanın da hoşuna gider "memur abi gel bir çay içelim" diyerek otururuz bir kahve önüne başlarız anlatmaya.

İnanın o anda görmenizi isterdim. Birinin hatrını sormak, derdini deşelemek çok güzel bir olaydır. O insan kimbilir içindekilerini anlatacak insan bulamıyordur. Konuştukça konuşuyor. Konuşsun sabırla dinleyin. Konuştukları belki boş kelimeler, ya da bir ceviz kabuğunu dolduracak sözler olmayabilir. Sabırla dinleyin. Böyle davranırsanız karşınızda ki insan size iyi gözle bakar.

Ne düşünüyorlar biliyormusunuz. "Memur abi sen ne biçim insansın, herkesle oturup kalkıyorsun, herkesi dinliyorsun, hiç polise benzemiyorsun" gibi sözler duyarsın. Bundan da öteye gelir "memur abi sen olmasaydın ben çok kötü işler yapacaktım" şeklinde konuşanlar bile vardır.

İşte bu muhabbetlerde genelde sorunları çözmede insanlara bazı konular anlatıyorum. Çok ta örnekler veriyorum. Nasıl davranması gerektiğini de bıkmadan usanmadan anlatıyorum. En azından o insana değer verdiğimi düşünerek beni dinlemek zorunda kalıyorlar. Esas burada önemli olan o insanın yüreğindeki o eylemi harekete geçirecek ilk atılımı verebilmektir.

Sorunlar nasıl çözülür. Birinci yol ayrıştırmayı yapabilmek. Sorunu analiz etmek. Gerçekten ilk bakışta sorun olarak görülen o şey sorun olmayabilir. İlk önce bir düşünün. Yapacağınız her işte bu böyledir. Düşünmeden bir iş yaparsanız o işin sonuçlarına katlanacak olan da sizlersiniz. Onun için kötü bir sonuç çıkmamasını istiyorsanız önce bir düşünün.

İkincisi ne yapmam lazım diye birilerine danışın. Konuşun. Yakın çevrenizde çare bulamıyorsanız. Mutlaka bunun çaresi vardır diye düşünün. Kendinizi bırakmayın. Kim ne yaparsa kendine yapar. Başınız belaya girdi mi mutlaka konuşacak birini bulun. İçinize atmayın. İçine atanların sonu bellidir.

Sorun nedir? Problem nedir diye soru sorsam herkes değişik cevaplar verebilir. Her kısım da kendine göre yorum yapabilir. Yani sosyolog başka cevap kelime dizizi sıralayabilir. Öğretmen başka kelime dizizi sıralayabilir. Hemen hemen hepside birbirine yakın cevaplar verebilir. Sorunları çözmek nedir? diye

sorsam bu işin uzmanları ancak verebilir.

Yıllar öncesi okul zamanlarında psikoloji öğretmeni sınıfta herkese tek tek sorun (problem) nedir diye soru sordu. Herkesin verdiği cevapları da hiç üşenmeden kayıt altına aldı. Sırayla sorduğundan sıra bana geldiğinden "hocam ben en son cevap versem olur mu" dedim. Hocam kabul etti. En son bana sıra geldi.

Hocam bana önce "neden kendini sona bıraktın o an kendine güvenemedin mi" dedi. Ben de "hocam mesele bu değil, arkadaşların sorunlarını izleyebilmek" dedim. Bu defa hocam "nasıl yani, biraz daha aç ta arkadaşlarda anlasın" dedi. Arkadaşlara muhabbet olsun da ders kaynasın istiyorlar. Başladım anlatmaya.

Hocam herkesin vermiş olduğu cevapları kayıt ettin, gördün ki sorunu tarif eden kimse yok. İşte sorun burada başlıyor. Sorunun bile tarifini yapamayan bir sınıf ileride nasıl başarılı olacaklar. Dersimiz psikoloji, matematik veya fen olsa hadi cevap veremeyebilirsin ama bu sorun sözcüğü hayatımızın her anında yaşayacağımız bir tanım olacağından bunun cevabını bilmek zorundayız diye sözleri peşpeşe sıralarken hocamın da zevkle beni dinlediğini farkettim.

Beni engellemek için araya girdi ve "peki sence sorunu kısa ve öz bir şekilde tarif edebilirmisin" dedi. Tamam hocam tarif edeyim dedim. "Sorun insanın ta kendisidir" bunu da şöyle açabiliriz derken hocam yine girdi araya. Bu defa şakayla karışık "Yahu Necmi öğretmen sen misin ben miyim" dedi. Bende "Peki hocam siz sorunun içeriğini açıklayın" dedim.

Sorun denilen tanımı insanların ortaya attığı bir olgudur. Yani insanlar eğitilmiş olsa olaylara bakış açıları değişecek, düşünecek, mutlaka bir cevap arayacak. Eğitimsiz olanlar sorunu çözme yerine olumsuz davranışlar içine girerek kötü sonuçlar ortaya çıkaracak. Yani kısacası çözülmesi beklenen ve insanlar tarafından ortaya konulan bir olgudur.

Ben bu hikayeyi çoğu zaman anlatırım. Hocamın da bana nasıl davrandığını az çok anlamışınızdır. Bana "sen mutlaka okumalısın, psikolog veya sosyolog olmalısın" derdi. Bende "hayat ne gösterecek bakalım" diye cevap verirdim. Önümüzde olacak olan olaylar için de her zaman "Allah bilir, söylediğin konuda söz veremem, hele o gün gelsin bir şeyler düşünelim" kelimelerini çok kullanırım.

Yapamayacağınız konu da da sakın söz vermeyin. Sorunlar çözülür fazla üstüne düşmeyin. Hepinize sorunsuz hayatlar dileği ile hoşçakalın.

14.04.2010